

KANUUNA – KAUPUNKIMAISEN NUORISOTYÖN KEHITTÄMISVERKOSTO **Toimintasuunnitelma 1.1.–31.12.2011**

Verkoston tausta ja toimintamuodot

Kanuuna-verkosto on Suomen 24 suurimman kunnan¹ nuorisotoimien kehittämisverkosto, joka on toiminut Opetusministeriön rahoituksella vuodesta 2007². Toiminnan ensimmäisinä vuosina Kanuuna-verkosto yhdisti lähinnä nuorisotoimenjohtajia, mutta teemaseminaarien sekä erityisesti vuonna 2009 aloitettujen kehittämis- ja tutkimushankkeiden³ myötä kehittämisyhteistyö on laajentunut koskemaan myös nuorisotyöntekijöitä.

Verkoston tarkoituksena on luoda ja ylläpitää edellytyksiä kaupunkimaisen nuorisotyön kehittämiselle kunnissa ja kuntien yhteistyönä. Erityisesti nuorisotoimenjohtajille ja muille hallinnon työntekijöille verkosto mahdollistaa kokemustenvaihdon ja ajankohtaisen vertailutiedon saamisen muista kunnista; saadun palautteen perusteella sekä yhteistyö että yhteydenpito kuntien välillä on lisääntynyt verkoston toiminnan aikana huomattavasti. Nuorisotyöntekijöille Kanuuna-verkosto tarjoaa koulutusta ja mahdollisuuksia verkottua vastaavaa työtä tekevien muiden kuntien työntekijöiden kanssa.

Kanuuna-verkosto järjestää vuosittain työseminaareja (verkoston vuosiseminaarin lisäksi erillisiä teemaseminaareja) ja koulutuksia sekä koordinoi verkoston sisäisiä kehittämis- ja tutkimushankkeita. Lisäksi verkosto toimii yhteistyössä muiden nuorisotalon toimijoiden kanssa (tarkemmin ks. Verkoston kohderyhmä ja yhteistyökumppanit).

Keskeisenä toimintaperiaatteena Kanuuna-verkoston toiminnassa on nuorisotyölähtöisyys. Työseminaarien, kehittämis- ja tutkimushankkeidenhankkeiden sekä koulutusten teemat nousevat kuntien nuorisotyön arjesta, ja uusia toimintamuotoja suunnitellaan tarvelähtöisesti kunnista saadun palautteen ja toiveiden perusteella. Toinen keskeinen toimintaperiaate on valtakunnallisuus: seminaareja ja koulutuksia järjestetään eri puolilla Suomea, mikä sekä helpottaa toimintaan osallistumista että parhaimmillaan vahvistaa nuorisotyön asemaa kunnissa.

Nostoja vuoden 2010 toiminnasta

Vuonna 2009 alkaneet kehittämis- ja tutkimushankkeet jatkuivat koko vuoden 2010 ajan. Tutkijat keräsivät aineistoa ja kouluttivat sekä osallistuvat kehittämistyöhön kunnissa. Tutkijoiden kehittämishankkeiden aikana tuottama koulutusmateriaali, artikkelit ja muu materiaali on koottu Kanuuna-verkoston verkkosivuille, jossa ne ovat kenen tahansa saatavilla.

Pääkaupunkiseudulla (Helsinki, Espoo, Vantaa) kehitettyä nuorisotyön auditointi- ja itsearviointimallia levitettiin kevään 2010 aikana muihin Kanuuna-verkoston kuntiin

¹ Vuonna 2010: Helsinki, Espoo, Tampere, Vantaa, Turku, Oulu, Lahti, Kuopio, Kouvola, Jyväskylä, Pori, Lappeenranta, Joensuu, Rovaniemi, Vaasa, Seinäjoki, Kotka, Salo, Hämeenlinna, Porvoo, Mikkeli, Kokkola, Hyvinkää ja Rauma.

² Vuodet 2007–2008 Opetusministeriön erityisavustuksella ja vuodet 2009–2010 Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman toimeenpanoon myönnettyllä avustuksella.

³ Monikulttuurisen nuorisotyön kehittämishanke (tutkijana FM Veronika Honkasalo / YTM Antti Kivijärvi) ja nuorisotalotyön kehittämishanke (tutkijana FM Tomi Kiilakoski).

järjestämällä kolme koulutusta. Kevään koulutuksiin osallistui yhteensä 65 nuorisotyöntekijää 18 kunnasta. Syksyllä järjestettiin kaikille koulutetuille yhteinen jatko-osa.

Kanuuna-verkoston yhteisiä tunnuslukuja on kerätty 1.1.2009 alkaen, ja ensimmäinen yhteinen koonti tehtiin maaliskuussa 2010. Sekä auditointi- ja itsearviointimallia että Kanuuna-verkoston tunnuslukukriteerejä käsiteltiin yhdessä virolaisdelegationin kanssa 7.6. järjestetyssä työseminaarissa.

Vuoden 2010 seminaarit ja koulutukset (suluissa osallistujamäärät)

- Auditointikoulutus, Joensuu 25.–26.1. (osallistujia 22)
- Monikulttuurisen nuorisotyön työseminaari, Kouvola 18.2. (osallistujia 40)
- Auditointikoulutus, Tampere 18.–19.2. (osallistujia 26)
- Auditointikoulutus, Oulu 2.–3.3. (osallistujia 26)
- Teemaseminaari (Nuorten tieto- ja neuvontatyö), Oulu 6.–7.5. (osallistujia 48)
- Youth Work Quality And Performance Assessment -työseminaari virolaisdelegationin kanssa, Helsinki 7.6., yhteistyössä Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa (osallistujia 13)
- Rasismi nuorisotyössä -koulutus, Helsinki 1.10. (osallistujia 35)
- Rasismi nuorisotyössä -koulutus, Lappeenranta 14.10. (osallistujia 19)
- Rasismi nuorisotyössä -koulutus, Rovaniemi 20.10. (osallistujia 12)
- Rasismi nuorisotyössä -koulutus, Tampere 26.10. (osallistujia 35)
- Auditointikoulutus II, Tampere 16.–17.11. (osallistujia 40)
- Kanuuna-seminaari, Hyvinkää 18.–19.11. (osallistujia 36)
- Valtakunnallinen monikulttuurista nuorisotyötä tekevien verkostotapaaminen, Helsinki 25.–26.11., yhteistyössä Allianssin ja No Racism -hankkeen kanssa.

Verkoston kohderyhmä ja yhteistyökumppanit

Kanuuna-verkoston kohderyhmänä ovat yli 40 000 asukkaan kunnat. Kanuuna-kunnissa (2009) asuu yhteensä 2 717 088 asukasta, ja hieman yli puolet (54 prosenttia) Suomen alle 29-vuotiaista.

Toiminnan alkaessa vuonna 2007 kuntia oli mukana 19, vuoden 2009 alusta mukaan kutsuttiin kuntaliitosten seurauksena viisi uutta kuntaa⁴. Kaikki mukaan kutsutut viisi kuntaa ovat olleet vuosina 2009–2010 mukana Kanuuna-verkoston toiminnassa; monikulttuurisen nuorisotyön kehittämishankkeen työseminaari järjestettiin Kouvossa, ja kehittämishankkeiden arviointiseminaari järjestetään tammikuussa 2011 Kokkolassa.

Kanuuna-verkoston periaatteena on ollut, että verkosto on avoin kaikille yli 40 000 asukkaan kunnille jotka kokevat verkoston toiminnan ja siinä mukanaolon hyödylliseksi. Verkoston ulkopuolella olevien kuntien väestökehitystä seurataan ja uusia kuntia kutsutaan mukaan niiden asukasmäärän kasvaessa. Verkostossa jo mukana olevien kuntien seutuyhteistyön kautta verkoston toiminta koskettaa myös pienempiä kuntia, esimerkiksi Kanuuna-verkoston tunnuslukutyötä ja auditointikoulutuksia on hyödynnetty myös pienemmissä kunnissa⁵.

Kanuuna-verkoston toiminta on tarkoitettu nuorisotoimenjohtajille (Kanuuna-seminaari, teemaseminaarit), muille nuorisotoimen esimiehille ja suunnittelijoille tms. (teemaseminaarit) sekä nuorisotyöntekijöille (koulutukset, verkostotapaamiset). Seminaareihin ja koulutuksiin on osallistunut teeman mukaan myös verkoston ulkopuolisia toimijoita: esimerkiksi Oulun teemaseminaarin ohjelma järjestettiin yhteistyössä nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden

⁴ 1.1.2009 Kanuuna-verkostoon kutsuttiin Kouvola, Vaasa, Seinäjoki, Salo ja Rauma.

⁵ Esim. Osaava Kaakonkulma -hanke. Lahden seudun kunnat.

kansallisen koordinaation kanssa; auditointikoulutuksiin osallistui nuorisotyöntekijöitä kunnista, joiden kanssa Kanuuna-kunnat tekevät seutuyhteistyötä; Rasismi nuorisotyössä -koulutuksiin osallistui nuorisotoimien yhteistyökumppaneita kunnista.

Keskeisiä yhteistyökumppaneita Kanuuna-verkostolle ovat Nuorisotutkimusseura, jonka tutkijat työskentelevät verkoston kehittämis- ja tutkimushankkeissa; Allianssi; Kuntaliitto; sekä Opetus- ja kulttuuriministeriö. Tutkimus- ja kehittämistoimintaa suunnitellaan Nuorisotyön kehittämisverkostossa⁶ yhdessä nuorisoalan tutkimus- ja koulutustahojen edustajien kanssa. Syksyn 2010 aikana monikulttuurisen nuorisotyön kehittämishankkeen Rasismi nuorisotyössä -koulutukset järjestettiin yhteistyössä Pelastakaa lapset ry:n ja Helsingin nuorisoasiainkeskuksen No Racism = NoRa -hankkeen kanssa.

Verkoston koordinointi ja ohjausryhmä

Kanuuna-verkoston toimintaa suunnittelee ja koordinoi verkoston viisihenkinen ohjausryhmä yhdessä verkoston koordinaattorin kanssa. Taloushallinnosta vastaa Lahden kaupungin nuorisopalvelut, jossa koordinaattori työskentelee. Koordinaattorin esimiehenä toimii Lahden kaupungin nuorisotoimenjohtaja. Kuntien tasolla tapahtuvista kehittämistoimenpiteistä vastaavat kuntien nuorisotoimenjohtajat.

Kanuuna-verkoston ohjausryhmässä on edustus Lahdesta (pj.), Helsingistä, Oulusta ja Turusta. Vaihtuvuutta ohjausryhmään tuo käytössä oleva malli, jossa ohjausryhmän viidentenä jäsenenä on vuosittain edustaja kaupungista, joka järjestää ko. vuoden Kanuuna-seminaarin (vuonna 2011 Rovaniemi). Ohjausryhmän kiertävä jäsen valitaan vuosittaisessa Kanuuna-seminaarissa.

Ohjausryhmä 2011

Jouni Kivilahti, nuorisotoimenjohtaja, Lahden kaupungin nuorisopalvelut (pj.)
Kaisu Haapala, nuorisotoimenjohtaja, Oulun kaupungin nuorisoasiainkeskus
Ritva Jykelä, osastopäällikkö, Turun kaupungin nuorisoasiainkeskus
Lasse Siurala, nuorisotoimenjohtaja, Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus
Nella Lehtosalo, nuorisopalveluiden esimies, Rovaniemen kaupungin nuorisopalvelut

Verkoston koordinaattorina toimii Ira Custódio.

Ohjausryhmä kokoontuu noin neljä kertaa vuodessa. Verkoston toimintaa koordinoidaan ja suunnitellaan toimintasuunnitelman sekä kunnilta saatujen toiveiden ja palautteen pohjalta. Ohjausryhmä esittelee ehdotuksensa tulevan vuoden toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta Kanuuna-seminaarissa (aina marraskuussa), jossa suunnitelmaa tarvittaessa muokataan / syvennetään.

Kehittämis- ja tutkimushankkeita koordinoivat hankkeiden tutkijat, tarvittaessa yhdessä Kanuuna-verkoston koordinaattorin kanssa. Tutkijoilla on nimetyt yhteyshenkilöt jokaisessa hankkeessa mukana olevassa kunnassa. Kehittämishankkeiden tutkijat ovat työsuhteessa Nuorisotutkimusseuraan. Kehittämishankkeiden ohjausryhmänä toimii Kanuuna-verkoston

⁶ Nuorisotyön kehittämisverkostossa on Kanuuna-verkoston lisäksi mukana edustus seuraavilta tahoilta: Nuorisotutkimusseura, Itä-Suomen yliopisto, Tampereen yliopisto, HUMAK, MAMK, Diakonia-ammattikorkeakoulu, Kanneljärven opisto, Kuntaliitto, Kirkon kasvatus- ja nuorisotyön yksikkö, Allianssi sekä kutsuttuna Immo Parviainen Opetus- ja kulttuuriministeriön nuorisoyksiköstä.

ohjausryhmä täydennettynä Nuorisotutkimusseuran edustajalla⁷ ja tarvittaessa muilla asiantuntijoilla.

Verkoston tavoitteet

1. Kuntarajat ylittävän nuorisotyölähtöisen kehittämis- ja tutkimustoiminnan koordinointi

Kanuunan tavoitteena on olla verkosto, jonka puitteissa kaupunkimaista nuorisotyötä kehitetään nuorisotyölähtöisesti, ja jonka kehittämis- ja tutkimustyö vastaa jatkossakin kunnallisen nuorisotyön työn arjesta nouseviin tarpeisiin. Kanuuna-verkostossa aloitettiin syksyllä 2009 kaksi kehittämis- ja tutkimushanketta, joista saadut kokemukset ovat vähintäänkin rohkaisevia. Verkoston tavoitteena on pystyä jatkossakin koordinoimaan nuorisotyön ajankohtaisista tarpeista nousevaa kehittämis- ja tutkimustoimintaa.

Tavoitteena on, että tutkimus- ja kehittämistoiminnan tuloksia arvioidaan ja hyödynnetään kansallisen nuorisopolitiikan linjauksissa ja kehittämistyössä. Kansallinen tutkimus- ja kehittämistoiminta mahdollistaa myös työelämälähtöisen toiminnan tulosten ja kokemusten hyödyntämisen nuorisualan ammattilaisten koulutustarpeisiin sekä alan koulutussuunnittelussa.

2. Kunnallisen nuorisotyön verkostoitumismahdollisuuksien luominen ja ylläpitäminen

Kanuuna-verkoston tavoitteena on olla nuorisotoimien yhteistyöfoorumi ja työntekijöiden ammatillinen tukiverkosto. Luomalla ja ylläpitämällä edellytyksiä yhteistyölle (työseminaarit, kehittämishankkeiden koordinointi) Kanuuna-verkosto mahdollistaa nuorisotyön laaja-alaisen kehittämisen. Nuorisotoimenjohtajille ja hallinnon työntekijöille Kanuuna on verkosto, josta saa kokemuksia ja näkemyksiä oman toiminnan kehittämiseen ja suuntaamiseen, nuorisotyöntekijöille Kanuunan toiminta mahdollistaa uusia yhteistyömahdollisuuksia sekä ammatillisen osaamisen ja tietotaidon kehittämisen areenoita.

3. Ajankohtaisen nuorisotyötä koskevan tiedon tuottaminen ja jakaminen

Kanuuna-verkostossa tuotetaan nuorisotyön kehittämisen tueksi tietoa kunnista ja kaupunkimaisesta nuorisotyöstä. Kuntien oman kehittämistyön välineinä toimivat yhteisin kriteerein kerätyt tunnusluvut ja jatkossa myös auditointien ja itsearviointien tulokset. Kuntien itsenäisesti tuottamaa materiaalia (strategiat, ohjelmat, suunnitelmat, hyvät käytännöt) jaetaan aktiivisesti sekä Kanuuna-verkoston tapaamisissa että verkkosivuilla.

Kehittämis- ja tutkimushankkeissa tuotetaan tietoa sekä kuntien oman kehittämistyön tueksi että laajemmin nuorisotyössä ja -politiikassa hyödynnettäväksi. Kehittämishankkeiden tuotoksiin voi tutustua Kanuunan verkkosivustolla jo hankevaiheessa⁸, ja tutkimusraportin valmistuttua Kanuuna-verkosto levittää hankkeiden tuloksia aktiivisesti.

⁷ 1.8.2010– tutkimusjohtaja Leena Suurpää.

⁸ Ks. esim. Antti Kivijärven artikkeli Nuoret valtaavat talon – mitä voi tehdä, http://www.nuorisokanuuna.fi/tiedostot/turku_lauste_kivijarvi.pdf.

4. Nuoriso(työ)alan ajankohtaisiin haasteisiin vastaaminen

Kanuuna-verkoston tavoitteena olla mukana oleville kunnille resurssi, joka mahdollistaa tarvittaessa nopeankin reagoimisen nuoriso(työ)alalla tapahtuviin muutoksiin ja kunta-alan ajankohtaisiin haasteisiin. Esimerkiksi verkoston teemaseminaarit toimivat tällaisen nopean reagoinnin välineenä⁹, kehittämis- ja tutkimushankkeista puolestaan saadaan ajankohtaista tietoa nuorille suunnattujen palveluiden kehittämisen tueksi¹⁰.

Kanuunan pysyvänä tavoitteena on verkoston oman toiminnan jatkuva kehittäminen siten, että se myös toiminnan volyymin ja mukana olevien kuntien määrän kasvaessa pysyy toimijoilleen hyödyllisenä ja toiminta tarvelähtöisenä.

Toteutettavat toimenpiteet vuonna 2011

Kanuuna-verkoston toiminnan mahdollistaa Opetus- ja kulttuuriministeriöltä anottava rahoitus verkoston koordinaattorin palkka- ja toimintakuluihin, seminaari- ja koulutuskuluihin sekä kehittämis- ja tutkimushankkeisiin ja niitä koordinoivien tutkijoiden palkka- ja toimintakuluihin. Vuoden 2011 toiminta:

1. Kanuuna-kuntien johdon kaksipäiväinen tapaaminen 17.–18.11.2011 Tapaamisen järjestää Rovaniemi. Kohderyhmänä nuorisotoimenjohtajat.
2. Teemaseminaari: Nuorisotyön kehittämisrakenteet kunnissa. Tapaamisen järjestää Pori, touko-kesäkuussa 2011. Kohderyhmänä nuorisotoimenjohtajat sekä ne esimiehet / muut työntekijät, joita käsiteltävä teema koskee.
3. Kehittämishankkeet 2009–2011 (monikulttuurinen nuorisotyö ja nuorisotalotyö). Tutkijat työskentelevät vuoden 2011 aikana 7kk / hanke saadun aineiston käsittelyn ja tutkimusraportin kirjoittamisessa. Liitteenä erilliset hankesuunnitelmat.
4. Kehittämishankkeiden yhteinen arviointiseminaari Kokkolassa tammikuussa 2011. Kohderyhmänä nuorisotoimenjohtajat sekä hankkeiden toteutuksessa mukana olleet työntekijät.
5. Kehittämishankkeiden tulosten julkaisu ja levittäminen; tutkimusraportti julkaistaan vuoden 2011 Kanuuna-seminaarissa; Kanuuna-verkosto ostaa Nuorisotutkimusseuralta tietyn kappalemäärän hankkeiden tutkimusraportti-julkaisua ja jakaa julkaisut verkoston kunnille.
6. Uusi kehittämishanke 09/2011 alkaen. Liitteenä erillinen hankesuunnitelma.
7. Monikulttuurisen nuorisotyön koordinaattorien verkostotapaaminen.
8. Auditointikoulutettujen nuorisotyöntekijöiden verkostotapaaminen.
9. Tiedon tuottaminen: tilastotiedon kokoaminen; tutkimus- ja kehittämistyö. Tiedon jakaminen: seminaarit, verkkosivusto.
10. Kanuuna-portaalia (www.nuorisokanuuna.fi) hyödynnetään kehittämishankkeiden tulosten levittämisessä ja kuntakohtaisen tiedon ja materiaalin jakamisessa. Sivuston blogiosio toimii yhteydenpidon välineenä ja keskustelun herättäjänä yhteisten tapaamisten välillä.
11. Verkoston toimialueeseen kuuluva vaikuttaminen, osallistuminen keskusteluihin; tarvittaessa verkoston yhteiset kannanotot.
12. Neuvottelut OKM:n kanssa mahdollisesta Kanuunan asemasta valtakunnallisena koordinaatio- ja kehittämiskeskuksena toimialueellaan.
13. Kanuuna-verkosto on aktiivisesti mukana Nuorisotyön kehittämisverkoston toiminnassa. Kanuunaa edustaa ko. verkostossa Helsingin kaupungin nuorisotoimenjohtaja Lasse Siurala ja varajäsenenä Kotkan kaupungin nuorisotoimenjohtaja Helena Kempas.

⁹ Syksyn 2009 teemaseminaarin teemana Nuorisotyön johtaminen taloudellisen taantumun aikana; Kanuuna-seminaarin 2010 teemana Nuorisolain uudistus 1.1.2011.

¹⁰ Ks. esim. Tomi Kiilakosken artikkeli Alueellisen nuorisotyön muutoksia, http://www.kommentti.fi/sivu.php?artikkeli_id=589#tomi_elo.